

**Scrisoare deschisă în atenția
Domnului Prim-Ministru, Marcel Ciolacu,
Domnului Ministru al Energiei, Sebastian Burduja,
Doamnei Ministru de Externe, Luminița Odobescu,
Domnului Ministru al Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ștefan-Radu Oprea**

Stimate domnule Prim-Ministru,

Stimate doamnă și stimați domni Miniștri,

Vă contactăm în legătură cu statutul României de țară membră a Tratatului privind Carta Energiei (Energy Charter Treaty, în continuare ECT) și facem apel la dumneavoastră să susțineți retragerea în bloc din tratat a Uniunii Europene, a României și a celorlalte state membre cât mai curând posibil.

ECT poate deveni o barieră masivă în calea tranziției energetice, este incompatibil cu legislația Europeană¹ și subminează eforturile Pactului Ecologic European. Grupul interguvernamental de experți în schimbări climatice (IPCC) sugerează că ECT blochează capacitatea țărilor de a accelera tranziția energetică². Guvernele unor țări precum Franța³, Germania⁴ și Olanda⁵ au decis deja să se retragă din tratat pentru că au ajuns la concluzia că nicio reformă a ECT nu îl poate alinia la Acordul de la Paris. În unele țări este un obstacol și în calea politicilor decise pentru atenuarea crizei energetice, precum taxa pe venituri suplimentare⁶.

Parlamentul European a votat recent pentru o retragere coordonată a UE, iar Comisia Europeană susține și ea această opțiune. Este evident că reformarea ECT nu este o opțiune viabilă, iar Comisia a concluzionat că o retragere în bloc este „inevitabilă”⁷. Spania, Slovenia și Luxemburg au anunțat că se vor retrage individual anul acesta.

De ce ar trebui România să susțină o retragere coordonată a UE din tratat

Conform analizelor, România riscă pierderi financiare de 64 de milioane de euro⁸ în urma proceselor intentate de companii la Centrul internațional pentru soluționarea litigiilor investiționale și deține infrastructură în valoare de 10 miliarde de euro⁹ protejată de ECT. România are în prezent deschise șapte dispute¹⁰ intentate de companii din domeniul exploatarea de combustibili fosili, dar și energie regenerabilă sub ECT.

¹ ClientEarth (2022), [Energy Charter Treaty fundamentally incompatible with EU law, study finds](#)

² IPCC (2022), [Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change](#)

³ Financial Times (2022) [France withdraws from Energy Charter Treaty](#)

⁴ Reuters (2022) [German cabinet approves exit from Energy Charter Treaty](#)

⁵ Euractiv (2022) [Netherlands follows Spain in quitting Energy Charter Treaty](#)

⁶ Lisa Bohmer (2022), [Refining company reportedly threatens arbitration claim against Slovakia.](#)

⁷ Euractiv (2023), [LEAK: Exit from Energy Charter Treaty 'unavoidable', EU Commission says](#)

⁸ Tienhaara et al (2022), [Investor-state disputes threaten the global green energy transition](#)

⁹ Investigate Europe (2021), [ECT data analysis: Results and Methods](#)

¹⁰ United Nations Conference on Trade and Development, [Investment Dispute Settlement, Romania](#)

În Spania, guvernul trebuie să plătească daune în valoare de un miliard de euro pentru investitori din domeniul regenerabil pentru dese schimbări legislative ale schemei de sprijin¹¹. În Germania, o companie suedeză cere 1,4 miliarde de euro pentru măsuri de protecție a mediului în cadrul minelor de cărbune și alte 4,7 miliarde de euro pentru decizia guvernului de a elimina centralele nucleare. Germaniei îi este teamă că Gazprom va cere compensații pentru Nord-Stream 2 în baza acestui tratat¹².

Deși statele se pot retrage unilateral din ECT, dispozițiile tratatului prin clauza de caducitate obligă statele să aplice prevederile pentru încă 20 de ani de la data retragerii pentru investițiile existente. Experții juridici afirmă¹³ că această clauză poate fi neutralizată prin încheierea de acorduri *inter-se* între statele care se retrag, astfel UE ar fi protejată de litigii ale companiilor din interiorul blocului comunitar. Această situație este mult mai favorabilă decât cea propusă de reforma tratatului, în care noile investițiile străine în combustibili fosili ar fi protejate până în 2040, iar cele în hidrogen ar fi protejate pe o perioadă nedeterminată.

Retragerea în bloc este cea mai sigură soluție pentru a depăși impasul ECT. Statele membre UE trebuie să își recapete puterea de reglementare pentru a gestiona criza energetică și tranziția energetică de la combustibili fosili spre sursele de energie regenerabilă. Specialiștii din România subliniază că¹⁴ retragerea din ECT nu va însemna o lipsă de guvernanță în domeniul energiei, ci îndreptarea atenției către noi paradigme de cooperare regională pe baza principiilor Comunității Energetice Europene.

În perioada următoare vor avea loc întâlniri ale Consiliului Uniunii Europene pe tema tratatului, unde România trebuie să vină cu o poziție concretă față de retragerea din ECT.

Am fi încântați dacă ne puteți acorda o întâlnire pentru a discuta mai în detaliu problemele pe care ECT le ridică și poziția României cu privire la acest tratat.

Cu stimă,

Bankwatch România, Raluca Petcu,
coordonatoare campanie

Bankwatch
FOR PEOPLE AND ENVIRONMENT

2Celsius, Mihai Stoica, Director Executiv

2C

Greenpeace România, Alin Tănase,
coordonator de campanii

GREENPEACE

EPG, Mihnea Cătuți, Director Cercetare-
Dezvoltare

EPG

¹¹ Grant Thornton (2020), [Spanish ECT awards: how the damages were calculated](#)

¹² Business and Human Rights Resource Centre (2022), [Germany worried about being sued under the Energy Charter Treaty for halting Russian gas pipeline](#)

¹³ Frédéric Simon (2023), [Legal expert: ECT withdrawal 'is the only possible course of action'](#)

¹⁴ Anca Șinea, (2023), [Carta energiei: Cum ne uităm la vulnerabilitățile tratatului?](#)

Declic, Roxana Pencea Brădăţan,
Coordonatoare campanii

Clujul Sustenabil, Anamaria Georgescu

